

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De pactis, quæ solent apponi in contractu Cambij, parag. 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

7. de quo dubito, an sit verum, & iustum, atque adeo, an adsit mihi verus titulus sumendi.

8. Respondeo Secundò, delictum non esse præsumendum in dubio, & quando non adest evidens conjectura delicti, at nunc videor satis prudenter dubitare, spectata paupertate dictorum Continuatorum, ipsos alia credita non habere, de quibus disponere possint.

9. Dico (de quo disponere possint) nam etiamsi habeant credita aliorum, qui pari modo ad ipsos confugerunt, si tamen eorum creditorum ipsi non sunt Domini, nec à Domino liberam habent potestatem, de iis disponendis, qua ratione ea credita valent aliis vendi, vel dari? certe nulliter dabuntur. Quod si eiusmodi Correspondentes, quamvis pauperes de prædictis aliorum creditis disponere ex Dominorum voluntate possent (quod in his pauperibus non est præsumendum) jam non essemus in casu, tunc enim jam alia credita haberent, quæ dare possent ad Cambium, vel mutuare, &c.

10. Denique propter hæc, & similia, viri timorati sanum illud consilium dant, ut in contractu Cambii, qui solet coram Notario celebrari, semper scribatur nominatim persona, quæ officium agit correspondentis, & in casu mutationis, ut Campsor obligetur mutationem Campsario notam facere, aliumque qui supponitur, nominare; nam hoc modo facile cognoscetur, an is apertus sit, ad prædictas necessarias translationes dati, & accepti, de quibus dictum est, peragendas.

§. VI.

De pactis, quæ solent apponi in Contractu Cambii.

Pactum de poena ex Mora.

1. Primum pactum solet esse, ut si Campsarius sit in Mora solvendi Cambium, idque sua culpa, teneatur solvere Campsori interesse lucri cessantis, & damni emergentis juxta legitimas regulas eiusmodi lucri, & damni. Quæres igitur, an licitum sit eiusmodi pactum?

7. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Respondeo, esse licitum, ex *Lessio*, quia Campsor ex culpa aliena damnum pati non debet. Adverte tamen id, quod supra *b* mo-

nui, jam nunc id esse consuetum in praxi, ut Campsor ex conventionione cum Campsario suscipiat apud se curam solvendi, & finiendi Cambium, quare, hac conventionione posita, nihil ex prædicta Mora debetur Campsori, quia nulla culpa est in Campsario.

Pactum de obligatione ad Recambiendum.

2. Secundum pactum esse solet, ut, si elapso tempore solutionis, Campsarius sua culpa non solvit in loco conducto, quod debet, obligetur ad Recambiendum, id est, ad accipiendam eandem summam ad Recambium, quæ summam solvat primum Cambium. Quæres igitur, an id pactum sit iustum?

Respondeo, esse iustum, si ex eiusmodi Recambio Campsor tantum habeat, quantum verè ex Mora solvendi, ipse cessat de lucro; secus iustum non esset, quia esset onus superadditum. Ita *Lessius*, & *Recole* tamen iterum, c. *Lessius*, conventionem, quam modo recolui numero *lo. c. n. 85.* præcedente, qua scilicet Campsor suscipit sibi obligationem ad curandum de Recambio,

Pactum de continuando Cambio.

3. Tertium pactum esse solet, ut postquam literæ à correspondente redeunt, Placentia v. g. Panormi cum Recambio, si Campsarius pecuniam debitam numerato Panormi non solvat, intelligatur iterum fieri tertium Recambium, & sic continuare, &c. Quæres igitur, an hoc pactum sit iustum?

Respondeo, iustum esse pactum, si fiat de lucro, quantum Campsori cessat, vel quantum eidem emergit de damno, quantum nimirum acquisisset, si alteri dedisset suam pecuniam ad Cambium, vel deductis deducendis, alias negotiationes intrasset. Campsor enim non debet suis lucris privari ex culpa Campsarii. Dices, ergo nunquam hæc executio haberi poterit, & recuperari suum à Campsore: quia, semper Campsarius dicit se bene satisfacere per novum Cambium. Respondeo. Nego consequentiam: nam, ut colliges ex dictis §. 2. Campsor liberè celebrat novum Cambium; quare poterit illud non celebrare, & consequenter Recambium non facere, & sic poterit cogere Campsarium ad reddendam numerato Capitale, & lucrum inde acquisitum.

Pactum

Pactum de solvendo in eodem loco.

4. Quartum consuevit esse, ut non solvatur Cambium in loco, ubi destinatur solutio, sed omnino in eodem loco, ubi datur, v.g. in exemplis supra positis, non Placentiæ, sed Panormi. Quæres igitur, an hoc pactum sit iustum?

Respondeo, hoc pactum nimis clarè esse iniquum, quia destruit naturam contractus Cambii, ut satis dictum est supra, a quod *ca. 4. n. 7.* men quasi in proprio loco hic, ubi de pactis *ca. 5.* agimus, fuit iterum recolendum. *§. 1. n. 14.*

Pactum, ut pars soluta intelligatur de lucro.

5. Quintum pactum, ut non obligetur idem Campsor sumere partem pecuniæ, quam campfarius forte dabit campfiori, computando in capitale, sed possit dictus campfor computare in luca capitalis, seu cambii, donec omnia luca solvantur. Quæres ergo, an hoc pactum sit iustum?

Respondeo, affirmativè, quia, quando debetur radix, & fructus ex radice procedentes, solutio prior censetur facta pro fructibus, *Leg. prima C. de solutionibus*, immò, etiam si ejusmodi pactum non fieret explicitè, tamen saltem ex praxi communi, jam implicitè fieri semper illud intelligitur, ut notat *b. Delugo*

b. Delugo d. 28. de Iust. nu. 106.

Pactum de adjiciendo lucrum Sorti.

6. Sextum pactum esse solet, ut donec re ipsa, & numerata pecunia solvatur totum capitale, & luca, capitale secundi cambii, quod campfarius, seu ejus Procurator accipit à campfore, vel ejus Procuratore possit constare, non solum ex summa, quam campfarius accepit in loco, ubi primum cambium institutum est, sed etiam ex lucro talis cambii, & rursus, ut in tertio cambio idem fiat, & idem in quarto, & sic deinceps, uno verbo, ut superaddatur lucrum sorti, donec, ut dixi, totum capitale, & luca omnia numerario solvantur. Quæres igitur, An hoc pactum licitum sit?

7. Respondeo, licitum esse, ut habet *Delugo*, quia jam lucrum cedit campfiori, qui campfor potest ex eo constare summam capitalis ad suum libitum, & sic aliis dare ad cam-

bium, quare non est ratio, cur non possit, simili modo, dare huic campfario. Illud advertit, id non procedere, si ab initio pactum institutum fuerit, ut solveretur interesse, & lucrum totum in sine totius cambii, tunc enim, cum nondum ejusmodi lucrum esset acquisitum, campfor, non posset ipse illud adicere sorti, ut per se patet, & idem *Delugo* notat.

Pactum de solvendis Provisionibus.

8. Septimum pactum esse solet, ut campfarius solvat Provisiones. Quæres igitur, an hoc pactum sit iustum?

Respondeo. Si pactum fiat, ut campfarius solvat ea, quæ debet ex opera, quam correspondens, vel quilibet alius suscipit pro ipso campfario, equum est pactum, ut patet. At iniquum erit, si fiat, ut idem campfarius obligetur solvere operam, quam dictus correspondens, vel quilibet alius suscipit pro campfore; hanc enim correspondens exigit ab eodem campfore cui servit, si alias stipendium non habet, non à campfario. In quatuor autem videtur correspondens suscipere laborem, & operam in gratiam campfarii, pro quibus dictis correspondens poterit suas provisiones legitimè taxatas, vel usu ipso approbatas à campfario accipere; Primum, quando nomine campfarii acceptat ejus literas Placentiæ.

Secundò, quando quærit, & invenit pecuniam ibi ad secundum cambium, ut primum solvat.

Tertiò, quando illud solvit. Quartò, quando literas ad campfarium remittit Panormi. Porro, ejus summae sint hæ provisiones diximus supra, & legi potest *Lessius*, qui pro more variorum locorum varia esse ejusmodi pretia erudite demonstrat.

Pactum de executione in personam. & bona Campfarii.

9. Octavum pactum solet fieri, ut, si non solva campfarius id, quod debet, intelligatur, non solum fieri novum cambium, & contiguari Recambii, ut modo n. 3. dictum est, sed etiam ut possit idem campfor in campfarii personam, ejusque bona legitimè executionem exercere, vel curare, ut in carcerem coniciatur,

jiciatur, &c. Id certè Notarii solent clausula notare. Et currentibus, vel non currentibus Cambiis, possit nihilominus is, qui dedit pecuniam cogere recipientem causando executionem contra ipsum, vel eum carcerando, &c. Quæres ergo, an hoc pactum sit justum?

Respondeo clarissimè injustum esse pactum. Ratio est, quia, si currunt cambia, & Recambia, jam campfor est per illa satisfactus: per recambium enim solvitur cambium præcedens, & per recambium secundum satisficit recambio primo, & sic de cæteris fortè consequentibus. Qua igitur Justitia campfor jam satisfactus poterit pro soluto debito campforarium compellere?

Pactum de dando Pignore.

10. Nonum pactum solet celebrari, ut campforius det Pignus, vel Fidejussorem, vel utrumque. Quæres ergo, an id sit justum?

Supra §. 1. au. 7.

Respondeo. Pactum hoc esse licitum, ac justum, memini me dixisse superius, a quia quilibet suum negotium exercere, quam securissimè potest. Ibidem tamen monui, injustum esse, si tunc velit campfor lucrari aliquid titulo periculi, quando enim pignus habet, periculo non substat, undè ergo ex hoc capite aliquid poterit exigere? In hoc igitur casu, quando accipit pignus, vel similem certam securitatem, ex aliis titulis lucrum accipere poterit; ut ibidem dictum est. Si campfor nolit pignus, sed ipse affecuret, accipiendum in se periculum, ut item, si apud correspondentem fidejubeat pro campforario, aliquid posse recipere, inuimus etiam superius, & videri potest Delugo. b

Delugo d. 23. de Inst. n. 124.

Pactum de pretio lucri.

11. Decimum pactum solet esse, ut detur lucrum cambii ad pretium fori, quod curret tempore solutionis, non vero ad pretium, quod fortè tunc currit, quando datur pecunia. Quæres igitur, an id sit justum?

Respondeo, si res est incerta pro æquali periculo campforarii, & campforis, dubium scilicet sit, an pretium decrescendum, an crescendum sit, justum esse pactum, quia par periculum; at, si certò sciat de incremento, vel decremento, vel totum pactum sit in favorem campforis, injustum esset, quia tunc, vel esset

Tamburinus de Sacramentis.

injustitia pro alterutra parte; vel, nimis supra meritum, favoreceretur campfori.]

Pactum de accipiendi Correspondente.

12. Undecimum denique est, ut campforius obligetur acceptare pro suo correspondente eundem, qui est correspondens campforis, sed de hoc dictum est satis supra.

c. Sup. §. 2. n. 3. Et §. 5. num. 4.

§. VII.

De Vsu Cambiendi per alium.

1. Duplici id modo consuevit usurpari: Primò, si tu, quicumque sis, sive vidua, sive pupillus, uno verbo non Mercator, des immediatè tuas pecunias ad cambium alicui item non Mercatori, & ex utriusq; consensu conveniatis, sive Mercatorem aliquem, sive continuatorem, ut supra vocavimus, cambiorum, qui vobis provideat de correspondente in loco distante, in quo solvendum est cambium. Correspondens vero acceptet, scribat, omniaq; absolvat, & de hoc modo sufficienter diximus §. quinto n. 6.

Secundò, si tu quicumque item sis, des Titio Mercatori, seu campfori tuas pecunias, ut ipse, cum tuo moderato lucro, & suis consuetis provisionibus, illas tradat ad cambium fortè petentibus: quare tu nihil agas, sed solum contribuas pecuniam; ipse autem Mercator tanquam tuus socius, cambia, & recambia instituat, finiatque. De hoc posteriore modo hic breviter agendum erit.

2. Dico Primò, certum est (sunt verba Joannis a Delugo) peccare eos, qui dant pecunias suas campforibus, ut lucrentur per cambia, & participent de lucro, si sciant, vel timeant, campforem daturum esse ad cambia illicita, & Usuraria; secus, quando credant non nisi ad cambia licita daturum. Hæc ille. Nota illud (si timeant) utique rationabiliter; id, quod consumat ea, quæ dicta sunt paulò ante §. quinto de cambientibus per pauperes illos continuatores, &c. Posita autem Idoneitate Mercatoris.

Delugo d. 28. de Inst. n. 130.

3. Dico Secundò. Ut facilius suum etiam determinatum lucrum sine scrupulo, & certò habeas, quando per socium, quasi per mediatorem exercere vis cambium, securus erit modus, si cum dicto Mercatore tres contractus

D d d d (qui